

Aanvullingsonderzoek financiële effecten Omgevingswet

Eindrapport

Op 1 januari 2022 wordt naar verwachting de Omgevingswet ingevoerd. Om een integraal beeld van de financiële consequenties van de invoering van de stelselherziening te krijgen zijn de afgelopen jaren ongeveer 20 deelonderzoeken uitgevoerd. Nu de nieuwe regelgeving inmiddels gereed is, kan een integraal financieel beeld van de stelselherziening gemaakt worden. Daartoe worden deze eerdere deelonderzoeken op basis van een onderzoeksagenda die door de bestuurlijke koepels en het Rijk is vastgesteld, geactualiseerd, aangevuld of indien dit nodig werd geacht (deels) grondig herzien. Het onderzoek dat hier voorligt, is onderdeel van deze onderzoeksagenda. Het onderliggende deelonderzoek onderzoekt een afgebakend deel van de stelselherziening Ow. De uitkomsten van dit deelonderzoek geven inzicht in alleen dat gedeelte van de stelselherziening dat door de onderzoekers onderzocht wordt. Het geeft geen integraal beeld van de financiële consequenties van de gehele stelselherziening van de Ow. Alle deelresultaten tezamen worden verwerkt in het Integraal Beeld van de financiële consequenties van de stelselherziening Ow. Dit is een afzonderlijk onderzoek waarover ook afzonderlijk gerapporteerd wordt. De resultaten uit het voorliggende onderzoek is één van de bronnen op basis waarvan het Integraal Beeld is opgesteld.

Aanvullingsonderzoek financiële effecten Omgevingswet

Eindrapport

Versie 1.0

Auteurs

Patrick van der Poll

Eva de Beet

Sira Consulting B.V. is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. De in deze rapportage opgenomen teksten en onderzoeksresultaten mogen uitsluitend worden gebruikt als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in welke vorm ook, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Sira Consulting B.V.. Sira Consulting B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Managementsamenvatting

In het 'Aanvullingsonderzoek financiële effecten Omgevingswet' zijn de financiële effecten voor een aantal onderwerpen die niet elders worden heronderzocht, aangevuld en gecorrigeerd.

Het project had tot doelstelling om:

1. De effecten op regeldruk en bestuurlijke lasten te bepalen van de (niet eerder onderzochte) wijziging in de regelgeving ten aanzien van certificering van bovengrondse dieseltank.
2. De eerder berekende financiële effecten te corrigeren ten aanzien van:
 - Nadeelcompensatie bij waterschappen
 - Vergunningen en meldingen brandveiligheid
 - Meldingen grondverzet

In de onderstaande tabel zijn de aanvullingen en correcties per onderwerp samengevat. Met het minimale en maximale effect wordt het effect in respectievelijk de meest ongunstige en meest gunstige situatie bedoeld. Een lastenafname is aangeduid met een minteken, positieve bedragen betreffen een toename van de lasten.

In de meest gunstige situatie nemen de financiële effecten voor alle doelgroepen samen in totaal toe met 11,4 miljoen ten opzichte van de eerdere onderzoeken. In de meest ongunstige situatie nemen de financiële effecten voor alle doelgroepen samen in totaal toe met 13,1 miljoen ten opzichte van de eerdere onderzoeken.

Tabel 1. Samenvatting van de structurele effecten (in € duizendtallen)

Wijziging	Effecten naar overheden en burgers en bedrijven									
	Gemeenten		Waterschappen		Provincies		Rijk		Burgers en Bedrijven	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
Wijziging certificering bovengrondse dieseltank	geen	geen	geen	geen	geen	geen	geen	geen	-10.915	-10.915
Correctie nadeelcompensatie waterschappen (m.u.v. leges)	geen	geen	-91,5	-208	geen	geen	geen	geen	-10,5	-28
Correctie nadeelcompensatie waterschappen (waarvan leges)	geen	geen	0,5	1	geen	geen	geen	geen	-0,5	-1

Correctie vergunningen in gebruikname en meldingen brandveiligheid	1.462	3.219	geen	geen	geen	geen			geen	geen
Meldingen grondverzet	8.112	8.274	geen	geen	geen	geen	geen	geen	geen	geen
Meldingen grondverzet (als initiatiefnemer)	4.362	4.341	385	383	1.155	1.149	511	511	6.414	6.384
Totaal	13.936	15.834	294	176	1.155	1.149	511	511	-4.512	-4.560

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	4
1 Inleiding	8
2 Onderzoeksresultaten	9
2.1 Wijziging certificering bovengrondse dieseltank	9
2.2 Correctie nadeelcompensatie waterschappen	11
2.3 Correctie vergunningen in gebruikname en meldingen brandveiligheid	15
2.4 Meldingen grondverzet	17
3 Conclusie	23
Bijlagen	
I Uitgangspunten	26
II Toelichting gehanteerde tarieven decentrale overheden	28
III Standaard kostenmodel	30
IV Interviewprotocol	32
V Lijst met gehanteerde afkortingen	33

1 Inleiding

Achtergrond

Op 1 januari 2022 wordt naar verwachting de Omgevingswet ingevoerd. De afgelopen jaren hebben alle overheden veel gedaan ter voorbereiding van deze nieuwe wet- en regelgeving. Het Rijk en koepels (VNG, IPO en UvW) brengen gezamenlijk het integrale beeld van de financiële effecten van de stelselherziening Omgevingsrecht in beeld. Ten behoeve daarvan is een aantal onderzoeken verricht en wordt een aantal van deze onderwerpen heronderzocht. Dit integrale beeld vormt de input voor een gezamenlijk monitoringsinstrument, waarbij de al in gebruik zijnde monitoringsinstrumenten van de koepels, als input worden gebruikt.

Eén van de bouwstenen van dit geheel, is een onderzoek waarin de financiële effecten voor een aantal onderwerpen die niet elders worden heronderzocht, worden aangevuld en gecorrigeerd. Het ministerie van BZK heeft Sira Consulting daarom gevraagd om het project 'Aanvullingsonderzoek financiële effecten Omgevingswet' uit te voeren.

Doelstelling

Het project 'Aanvullingsonderzoek financiële effecten Omgevingswet' heeft als doel om:

1. De effecten op regeldruk en bestuurlijke lasten te bepalen van de (niet eerder onderzochte) wijziging in de regelgeving ten aanzien van certificering van bovengrondse diepseltank.
2. De eerder berekende financiële effecten te corrigeren ten aanzien van:
 - Nadeelcompensatie bij waterschappen
 - Vergunningen en meldingen brandveiligheid
 - Meldingen grondverzet

Werkwijze

Voor het onderzoek is bureauonderzoek uitgevoerd, zijn gesprekken met beleidsmedewerkers gevoerd en negen interviews uitgevoerd met bevoegd gezagen en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en decentrale overheden. Op basis van deze interviews zijn de berekende financiële effecten gecorrigeerd en aangevuld.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de onderzochte onderwerpen toegelicht. Per onderwerp zijn de onderzoeksresultaten opgenomen. In hoofdstuk 3 zijn alle resultaten samengevat. De gehanteerde uitgangspunten zijn opgenomen in bijlage I.

2 Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk zijn de onderwerpen en de onderzoeksresultaten opgenomen van de aanvullende en te corrigeren wijzigingen die in dit project zijn onderzocht. In dit rapport wordt gebruik gemaakt van een aantal afkortingen. In bijlage V is een lijst met de gehanteerde afkortingen opgenomen.

2.1 Wijziging certificering bovengrondse dieseltank

In de huidige situatie is in het Activiteitenbesluit een certificeringsplicht voor bovengrondse dieseltanks opgenomen gecombineerd met een verplichte herkeuring voor bestaande opslagtanks na 15 jaar. De certificering wordt uitgevoerd door een private certificeerder en de herkeuring wordt uitgevoerd door een private partij. De tanks staan vooral bij boerenbedrijven, garages en bouwbedrijven.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) worden de certificering en de herkeuring afgeschaft. Voortaan volstaat de (reeds bestaande) plicht dat bovengrondse dieseltanks moeten worden geplaatst in of boven een lekbak waarbij de tank beveiligd moet zijn tegen overvullen. Certificering blijft verplicht voor bovengrondse dieseltanks met ondergrondse leidingen, ook ondergrondse tanks moeten gecertificeerd worden.

In het onderzoek naar de financiële effecten van de AMVB's is een wijziging in de regeling per abuis niet meegenomen. Daarom zijn de financiële effecten van deze wijziging in onderliggend onderzoek alsnog meegenomen.

Onderzoeksresultaten

Bedrijven

Ingeschat wordt dat er op dit moment ongeveer 100.000 gecertificeerde bovengrondse dieseltanks¹ zijn. Aangenomen wordt dat een dieseltank gemiddeld 30 jaar meegaat en dat een dieseltank na 15 jaar herkeurd wordt. Dit impliceert dat zowel de aanschaf van een nieuwe dieseltank en de herkeuring eens in de 30 jaar voorkomt.

Bovengrondse dieseltanks zijn in technische zin volledig vergelijkbaar met dieseltanks met afgewerkte olie. Voor deze dieseltanks is de certificering in 2014 afgeschaft. Op basis van gegevens die zijn aangeleverd door Bovag is ingeschat dat dit tot gevolg heeft dat:

- De kosten voor het vervangen van bestaande tanks door tanks zonder certificatieplicht afnemen omdat:
 - De tank € 500 goedkoper is²
 - De installatie € 750 goedkoper is
 - De kosten voor het certificaat van € 158 vervallen.
- De kosten voor de herkeuring vervallen. Dit betreft € 1.500 per herkeuring en € 158 voor het certificaat.

Op basis van de interviews met bedrijven nemen we aan dat het realistisch is dat bovenstaande kosteneffecten (geïndexeerd naar het prijsniveau van 2019) ook ontstaan als gevolg van de afschaffing van de certificering voor de bovengrondse dieseltank. De berekening van de financiële effecten is in onderstaand kader opgenomen. Een mogelijk

¹ Position Paper, Veilige bovengrondse tankinstallaties in de Omgevingswet, (2018)

² De kosten voor de certificering zijn gedeeltelijk verwerkt in de prijs van de tanks.

effect is dat bedrijven investeringen uitstellen omdat de kosten lager zullen zijn als de Omgevingswet in werking treedt. De kwantificering van de effecten is in het onderstaande kader opgenomen.

Kwantificering financiële effecten

Dit tekstkader geeft een berekening van de effecten voor bedrijven van de wijziging certificering voor de bovengrondse dieseltank.

De afschaffing van de certificering voor bovengrondse dieseltanks zorgt naar verwachting voor een structurele afname van regeldruk voor bedrijven van € 10.915.000 per jaar. Deze berekening is gemaakt op basis van de uitgangspunten die in de tekst zijn opgenomen.

Tabel 2. Financiële effecten wijziging certificering bovengrondse dieseltank

	Kosten per bedrijf (gecorrigeerd voor inflatie) ³	Jaarlijkse kosten per bedrijf	Totale kosten per jaar ⁴
Aanschafkosten tank	€ 534	€ 17,80	€ -1.780.000
Installatie tank	€ 801	€ 26,70	€ -2.670.000
Kosten voor het certificaat installatie	€ 168,74	€ 5,62	€ -562.000
Kosten herkeuring	€ 1.602	€ 53,40	€- 5.340.000
Kosten certificaat herkeuring	€ 168,74	€ 5,62	€ -562.000
Totaal	€ 3274,49	€ 109,15	€- 10.915.000

Bevoegd gezag

Op basis van de interviews met omgevingsdiensten en gemeenten wordt niet verwacht dat het afschaffen van de certificeringsplicht voor bovengrondse dieseltanks structureel leidt tot hogere uitvoeringslasten om het toezicht te kunnen uitvoeren.

Een belangrijke reden waarom wordt verwacht dat de effecten beperkt zijn, is dat toezicht op bovengrondse dieseltanks in de meeste gevallen, ook zonder certificaat, vrij eenvoudig is. Het gaat namelijk om een compact geheel waarbij alle leidingen bovengronds zijn. Er zijn wel uitzonderingen waarbij toezicht wat meer tijd kost zonder certificering, bijvoorbeeld als de tank op een binnenplaats is geïnstalleerd⁵ maar dit is incidenteel. Een ander gevolg van de afschaffing van de certificering is dat bevoegd gezag, bij het constateren van achterstallig onderhoud, beroep moet doen op de zorgplicht in plaats van de herkeuringsplicht. Dit vergt een andere gedachtegang maar zorgt naar verwachting niet structureel voor hogere toezichtlasten. Indien zou blijken dat bedrijven hun zorgplicht niet

³ Op basis van de CPI-index zijn de kosten voor inflatie gecorrigeerd naar het niveau van 2019. De kosten zijn vermenigvuldigd met factor 1,068.

⁴ Afgerond naar duizendtallen.

⁵ Het is dan van belang dat er een goede ontluchting is.

nakomen, dan zou de plicht expliciet als regel in het Omgevingsplan kunnen worden opgenomen.

Wel verwachten sommige bevoegd gezagen dat het afschaffen van de certificeringsplicht leidt tot een eenmalige toename van de tijdbesteding door toezichthouders. Zij verwachten dat het terugdraaien van de certificeringsplicht leidt tot onbegrip bij bedrijven en dit de geloofwaardigheid van de gemeente of Omgevingsdienst aantast. Hierdoor zullen in het begin bij controles meer discussies plaatsvinden. De eenmalige lasten zijn niet gekwantificeerd vanwege het heronderzoek dat plaatsvindt naar alle eenmalige lasten voor overheden.

2.2 Correctie nadeelcompensatie waterschappen

In het onderzoek naar de financiële effecten van de Invoeringswet⁶ zijn de effecten in kaart gebracht van de wijzigingen voor nadeelcompensatie. In dit onderzoek is geconstateerd dat er zowel oorzaken zijn voor een daling van het aantal aanvragen als ook voor een stijging. De stijging zou veroorzaakt worden door een verbreding van de reikwijdte (ook geluid, geur en gezondheid), door het gebruik van de huidige situatie als referentiepunt en door een vereenvoudiging van de procedure.

Het is echter de vraag of er van de genoemde drie effecten wel sprake van is bij waterschappen. Er is namelijk geen verbreding van de reikwijdte aan de orde is omdat de Omgevingswet ten aanzien van nadeelcompensatie niet afwijkt van de Waterwet.

Onderzoekresultaten

Op basis van de verifiërende gesprekken concluderen wij dat de drie effecten die zouden zorgen voor een toename van aanvragen, inderdaad niet of nauwelijks spelen bij waterschappen. Er kan echter niet helemaal uitgesloten dat er géén sprake is van een (beperkte) toename vanwege de vereenvoudiging van de procedure. Daarom gaan we uit van een stijging van aanvragen van 0% tot 5% (in plaats van 10% tot 20%).

Kwantificering financiële effecten

Dit tekstkader geeft een berekening van het effect van de correctie van het effect als gevolg van de wijzigingen voor nadeelcompensatie voor waterschappen. Afnames van lasten en baten zijn aangeduid met een minteken. Positieve bedragen betreffen een toename van lasten.

Oorspronkelijke berekening

In de oorspronkelijke berekening werd uitgegaan van een toename van aanvragen voor waterschappen van 10% tot 20%. Dit betrof 11 extra aanvragen in de meest gunstige situatie en 23 extra aanvragen in de meest gunstige situatie. In de onderstaande tabellen is (geïsoleerd) weergegeven wat de effecten van deze toename zijn.⁷ Deze tabellen sluiten inhoudelijk aan op de tabellen uit het rapport "Financiële effecten Invoeringswet" en "Notitie met aanvulling effect voor de aanpassing van het forfait bij het onderdeel nadeelcompensatie".

⁶ Financiële effecten Invoeringswet, Sira Consulting (2016)

⁷ In het oorspronkelijke rapport werd ervan uitgegaan dat er voor waterschappen een daling van het aantal aanvragen zou zijn (van 5% tot 10%) en gelijktijdig een toename van 10% tot 20%. In de berekening in het blauwe kader wordt alleen ingegaan op het effect van de toename en wordt de daling buiten beschouwing gelaten (deze verandert namelijk niet).

Tabel 3. Effecten van de veranderingen in de aantallen aanvragen op de jaarlijkse aanvraagkosten (toename van 11 tot 23 aanvragen)

	Extra aanvragen		Kosten per aanvraag	Verandering van de AL/UL	
	Ongunstig	Gunstig		Ongunstig	Gunstig
Waterschap	22,5	11,3	€ 8.511	€ 191.821	€ 95.911
Burgers	18,0	9,0	€ 1.000	€ 17.981	€ 8.991
Bedrijven	4,6	2,3	€ 1.950	€ 8.887	€ 4.443
Totaal				€ 218.689	€ 109.345

De verandering in de aantallen aanvragen heeft ook invloed op de legeskosten. Omdat leges worden terugbetaald als de aanvraag wordt gehonoreerd, dient dit effect hiervoor te worden gecorrigeerd met het aantal gehonoreerde aanvragen.

Tabel 4. Effecten van de veranderingen in de jaarlijkse leges (toename van 11 tot 23 aanvragen) – hierbij is ervan uitgegaan dat 14% van de aanvragen wordt gehonoreerd.

	Extra aanvragen		Leges per aanvraag	Verandering van de FK	
	Ongunstig	Gunstig		Ongunstig	Gunstig
Waterschap	3,2	1,6	€ -300	€ -968	€ -484
Burgers	2,6	1,3	€ 300	€ 772	€ 386
Bedrijven	0,7	0,3	€ 300	€ 196	€ 98
Totaal				€ -0	€ -0

Tabel 5. Effecten van de veranderingen in de jaarlijkse kosten van aanvragen (toename van 11 tot 23 aanvragen)

	Extra aanvragen		Leges per aanvraag	Verandering van de FK	
	Ongunstig	Gunstig		Ongunstig	Gunstig
Waterschap	22,5	11,3	€ -305	€ 6.885	€ -3.443
Totaal				€ 6.885	€ -3.443

Tabel 6. Verandering uitgekeerd bedrag in de voorgenomen situatie per jaar (toename van 11 tot 23 aanvragen) – hierbij is ervan uitgegaan dat 14% van de aanvragen wordt gehonoreerd.

	Aantal gehonoreerd		Verandering kosten per aanvraag	Gevolgen voor de kosten	
	Ongunstig	Gunstig		Ongunstig	Gunstig
Waterschap	3,2	1,6	22.186	€ 71.590	€ 35.795
Totaal				€ 71.590	€ 35.795

Correctie

Wanneer uit wordt gegaan van een toename van 0% tot 5% in plaats van 10% tot 20%, dan betreft deze toename 0 á 6 extra aanvragen in plaats van 11 á 23 extra aanvragen. Dit betekent dat ten opzichte van de oorspronkelijke berekening,

het aantal extra aanvragen afneemt met 11 á 17 aanvragen. In de onderstaande tabellen is het effect van deze afname berekend.

Tabel 7. Effecten van de veranderingen in de aantallen aanvragen op de jaarlijkse aanvraagkosten (afname van 11 tot 17 aanvragen)

	Extra aanvragen		Kosten per aanvraag	Verandering van de AL/UL	
	Ongunstig	Gunstig		Ongunstig	Gunstig
Waterschap	-8,5	-22,5	€ 8.511	€ -72.024	€ -191.821
Burgers	-6,7	-18,0	€ 1.000	€ -6.740	€ -17.981
Bedrijven	-1,7	-4,6	€ 1.950	€ -3.359	€ -8.887
Totaal				€ -82.123	€ -218.689

Tabel 8. Effecten van de veranderingen in de jaarlijkse leges (afname van 11 tot 17 aanvragen) – hierbij is ervan uitgegaan dat 14% van de aanvragen wordt gehonoreerd.

	Extra aanvragen		Leges per aanvraag	Verandering van de FK	
	Ongunstig	Gunstig		Ongunstig	Gunstig
Waterschap	-1,2	-3,2	€ -300	€ 359	€ 968
Burgers	-1,0	-2,6	€ 300	€ -292	€ -772
Bedrijven	-0,2	-0,7	€ 300	€ -67	€ -196
Totaal				€ -0	€ -0

Tabel 9. Effecten van de veranderingen in de jaarlijkse kosten van aanvragen (afname van 11 tot 17 aanvragen)

	Extra aanvragen		Leges per aanvraag	Verandering van de FK	
	Ongunstig	Gunstig		Ongunstig	Gunstig
Waterschap	-8,5	-22,5	€ -305	€ 2.582	€ 6.863
Totaal				€ 2.582	€ 6.863

Tabel 10. Verandering uitgekeerd bedrag in de voorgenomen situatie per jaar (toename van 11 tot 23 aanvragen) – hierbij is ervan uitgegaan dat 14% van de aanvragen wordt gehonoreerd.

	Aantal gehonoreerd		Verandering kosten per aanvraag	Gevolgen voor de kosten	
	Ongunstig	Gunstig		Ongunstig	Gunstig
Waterschap	-1,2	-3,2	22.186	€ -26.584	€ -35.795
Totaal				€ -26.584	€ -35.795

Samenvatting geactualiseerde correcties

Bij de hierboven benoemde aanpassingen dient ook rekening gehouden te worden met actuele uurtarieven (excl. btw) en inflatie. In de onderstaande tabellen zijn de aanpassingen samengevat en vervolgens geactualiseerd.

Tabel 11. Geactualiseerde aanpassingen financiële effecten nadeelcompensatie waterschappen ongunstige situatie

Structurele uitvoeringslasten (€) ongunstige situatie			
	Aanpassing	Type actualisering	Geactualiseerde aanpassing
Uitvoeringslasten waterschappen (jaarlijkse aanvraagkosten)	€ -72.024	Inflatiecorrectie 2017 en btw-correctie ⁸	€ -68.919
Administratieve lasten burgers	€ -6.740	Inflatiecorrectie 2017 ⁹	€ -7.036
Administratieve lasten bedrijven	€ -3.359	Inflatiecorrectie 2017	€ -3.506
Financiële kosten waterschappen (leges)	€ 359	Inflatiecorrectie 2017	€ 375
Financiële kosten burgers	€ -292	Inflatiecorrectie 2017	€ -305
Financiële kosten bedrijven	€ -67	Inflatiecorrectie 2017	€ -70
Uitvoeringslasten waterschappen (jaarlijkse kosten van aanvragen)	€ 2.582	Inflatiecorrectie 2017 en btw-correctie ¹⁰	€ 4.228
Het door waterschappen uitgekeerde bedrag	€ -26.584	Inflatiecorrectie 2017	€ -27.750

Tabel 12. Geactualiseerde aanpassingen financiële effecten nadeelcompensatie waterschappen gunstige situatie

Structurele uitvoeringslasten (€) gunstige situatie			
	Aanpassing	Type actualisering	Geactualiseerde aanpassing
Uitvoeringslasten waterschappen	€ -191.821	Inflatiecorrectie 2017 en btw-correctie	€ -183.553
Administratieve lasten burgers	€ -17.981	Inflatiecorrectie 2017	€ -18.770
Administratieve lasten bedrijven	€ -8.887	Inflatiecorrectie 2017	€ -9.277
Financiële kosten waterschappen (leges)	€ 968	Inflatiecorrectie 2017	€ 1.010
Financiële kosten burgers	€ -772	Inflatiecorrectie 2017	€ -806
Financiële kosten bedrijven	€ -196	Inflatiecorrectie 2017	€ -205
Uitvoeringslasten waterschappen (jaarlijkse kosten van aanvragen)	€ 6.863	Inflatiecorrectie 2017 en btw-correctie	€ 11.237
Het door waterschappen uitgekeerde bedrag	€ -35.795	Inflatiecorrectie 2017	€ -37.365

2.3 Correctie vergunningen in gebruikname en meldingen brandveiligheid

In het onderzoek naar de financiële effecten van de AMvB's¹¹ zijn de effecten ingeschat voor de volgende twee wijzigingen:

1. De omgevingsvergunning voor het brandveilig gebruik van bouwwerken wordt vervangen door een meldingsplicht.
2. De ondergrens voor de gebruiksmelding wordt verruimd van 50 personen naar 150 personen voor kantoren en industriegebouwen.

In het onderzoek zijn de volgende veronderstellingen gedaan en inschattingen gemaakt die nader onderzocht dienen te worden:

- Bij de berekening van de effecten werd verondersteld dat de bestuurlijke last van een melding substantieel lager is dan die van een vergunning. Op basis van het Onderzoek naar vermindering vergunning en melding brandveilig gebruik" (Arcadis 2014) wordt echter vermoed dat het verschil tussen de bestuurlijke last van een melding en een vergunning zeer beperkt is. Dit heeft gevolgen voor de eerder berekende lasten.
- Daarnaast is een ruwe inschatting gemaakt van de afname van het aantal gebouwen waarvoor voortaan geen melding meer nodig is. Aangenomen werd dat tussen 25% en 40% van de gebruiksmeldingen vervalt. Hiervoor is een beter onderbouwde inschatting wenselijk.

Onderzoeksresultaten

1. *De omgevingsvergunning voor het brandveilig gebruik van bouwwerken wordt vervangen door een meldingsplicht.*

In de interviews wordt bevestigd dat het verschil tussen de bestuurlijke last van een vergunning en een melding naar verwachting beperkt is. De inhoudelijke beoordeling van een melding verandert naar verwachting niet waardoor de tijdbesteding voor de inhoudelijke beoordeling gelijk blijft. Wel vervallen in de voorgenomen situatie administratieve handelingen zoals de ontvankelijkheidstoets, het aanvragen van advies en het opstellen en publiceren van een beschikking. Het gevolg hiervan is dat de tijdbesteding voor een melding toeneemt ten opzichte van de tijdbesteding waar in het onderzoek naar de financiële effecten van de AMvB's werd uitgegaan.¹²

Kwantificering financiële effecten

⁸ Het gedeelte van het effect dat afhankelijk is van interne uren (ongeveer de helft) is gecorrigeerd voor btw (factor 100/121). Daarnaast is het effect geïndexeerd (CPI) naar het jaar 2019.

⁹ Het effect is geïndexeerd (CPI) naar het jaar 2019.

¹⁰ Het gedeelte van het effect dat afhankelijk is van interne uren is gecorrigeerd voor btw (factor 100/121). Daarnaast is het effect geïndexeerd (CPI) naar het jaar 2019. Het effect van de actualisatie is relatief groot ten opzichte van de andere actualisatie-effecten. Dit komt doordat het effect van deze wijziging bestaat uit een verschil tussen (toename van) interne en een (afname) externe kosten.

¹¹ Financiële effecten AMvB's Omgevingswet (2016), Sira Consulting

¹² De tijdbesteding die door de respondenten werd benoemd voor de vergunning in de huidige situatie liep sterk uiteen. Omdat het gemiddelde daarvan beperkt afwijkt van de eerder gehanteerde waarden passen we dit niet aan.

Dit tekstkader geeft een aangepaste berekening van de bestuurlijke lasten voor de meldingsplicht voor brandveilig gebruik van bouwwerken.

Oorspronkelijke inschatting financiële effecten melding

In het onderzoek naar de financiële effecten van de AMvB's werd ingeschat dat de kosten voor gemeenten als gevolg van de meldingen met circa € 1,0 miljoen¹³ toenemen. Deze inschatting was gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Een melding kost in totaal 6 uur.
- Er wordt uitgegaan van een uurtarief van € 60 (schaal 11, gebaseerd op CAR UWO 2015)
- Er worden in de huidige situatie jaarlijks 2.900 gebruiksvergunningen aangevraagd. In de voorgenomen situatie worden er jaarlijks 2.900 meldingen gedaan.

Nieuwe inschatting financiële effecten melding

Op basis van onderliggend onderzoek wordt ingeschat dat de kosten voor gemeenten als gevolg van de meldingen met tussen € 2,5 miljoen en € 5,2 miljoen¹⁴ toenemen. Deze inschatting is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Op basis van de interviews wordt ingeschat dat een melding minimaal 12 uur en maximaal 25 uur kost.
- Er wordt uitgegaan van een uurtarief van € 72 (schaal 11, gebaseerd op CAR UWO 2019)
- Er worden in de huidige situatie jaarlijks 2.900 gebruiksvergunningen aangevraagd. In de voorgenomen situatie worden er jaarlijks 2.900 meldingen gedaan.¹⁵

Verschil financiële effecten melding

De onderstaande tabel laat het effect van de aanpassing zien. Ten opzichte van het onderzoek naar de financiële effecten van de AMvB's nemen de structurele uitvoeringslasten voor gemeenten toe met circa € 1,4 tot 4,2 miljoen.

Tabel 13. Verschil financiële effecten melding brandveilig gebruik

Gemeenten	Structurele uitvoeringslasten (€)		
	Oud	Aanpassing	Nieuw
Minimaal	€ 1.044.000	€ 1.461.600	€ 2.505.600
Maximaal	€ 1.044.000	€ 4.176.000	€ 5.220.000

¹³ 6 uur * € 60 * 2.900 meldingen = € 1.044.000

¹⁴ Minimaal 12 uur * € 72 * 2.900 meldingen = € 2.505.600 Maximaal 25 uur * € 72 * 2.900 meldingen = € 5.220.000

¹⁵ In de nulmeting (aan de slag met de Omgevingswet) is ingeschat dat er in 2019 in totaal 2.856 vergunningen brandveiligheid zijn aangevraagd. We zagen daarom geen reden om het aantal te actualiseren.

2. De ondergrens voor de gebruiksmelding wordt verruimd van 50 personen naar 150 personen voor kantoren en industriegebouwen.

Een gebruiksmelding is in de huidige situatie noodzakelijk wanneer:

- in een gebouw of ander bouwwerk meer dan 50 personen tegelijk verblijven (let op: geldt niet voor woningen en woongebouwen); of
- een woning kamergewijs wordt verhuurd; of
- door een gelijkwaardige oplossing aan de brandveiligheidseisen van hoofdstuk 6 en 7 van het Bouwbesluit 2012 wordt voldaan.

In de huidige situatie worden er in totaal circa 5.600 gebruiksmeldingen per jaar gedaan. De gebruiksmeldingen die in de voorgenomen situatie vervallen, betreffen de gebruiksmeldingen voor industriepanden en kantoren met tussen 50 en 150 personen. Het percentage van de kantoren en industriegebouwen, dat bouwwerken betreft waarin tussen 50 en 150 personen tegelijk verblijven is naar inschatting 67%.¹⁶

Het aandeel gebruiksmeldingen dat betrekking heeft op kantoren en industriegebouwen is niet bekend. Ook het aandeel van kantoren en industriegebouwen met meer dan 50 personen ten opzichte van het totale aantal gebouwen waarvoor de gebruiksmelding verplicht is, is niet bekend. Het aandeel kantoren en industriegebouwen ten opzichte van utiliteitsgebouwen is wel bekend (37%)¹⁷. Echter omdat het een onjuiste aanname is dat de onderverdeling van utiliteitsgebouwen waar meer dan 50 mensen tegelijk verblijven gelijk is aan de onderverdeling van het totaal aan utiliteitsgebouwen, lijkt dit ons ook geen bruikbaar gegeven. Wij zien daarom geen mogelijkheden om de eerdere aanname dat tussen 25% en 40% van de gebruiksmeldingen vervalt, te vervangen door een beter onderbouwde inschatting.

De tijdbesteding die door de respondenten werd benoemd voor een gebruiksmelding liep sterk uiteen. Omdat het gemiddelde van de benoemde tijdbestedingen beperkt afwijkt van de eerder gehanteerde waarden passen we de tijdbesteding voor een gebruiksmelding niet aan.

2.4 Meldingen grondverzet

Onderzoeksresultaten

In het rapport 'Financiële effecten Aanvullingsbesluit Bodem' is bij de effecten voor het onderdeel 'Aanpassing meldingen bij grondverzet' (paragraaf 3.2.4) een deels een onjuiste kwantificering opgenomen. De aanpassingen ten aanzien van de eerdere berekening zijn:

- De bestuurlijke lasten voor BUS-meldingen zijn eerder alleen toegerekend aan gemeenten terwijl in de huidige situatie de provincies en 30 Wbb-gemeenten bevoegd gezag zijn voor de BUS-meldingen.
- In de kwantificering is nog opgenomen dat meldingen grondverzet onder de 25 m³ vervallen, terwijl later bleek dat deze nu ook al niet hoeven te worden gedaan. De teksten in het rapport zijn hier wel op aangepast, het tekstkader met de kwantificering niet.

¹⁶ Dit percentage is gebaseerd op een opdeling van de BAG die is gemaakt naar aanleiding van de handhaving van de energiebesparingsverplichting uit de Wet Milieubeheer (art. 2.15). Daarbij is voor industriepanden alleen gekeken naar panden die onder de SBI-sector "industrie" vallen. Aangenomen is dat dit percentage toepasbaar is voor andere panden een industrie-functie.

¹⁷ Werkdocument Verduurzaming utiliteitsbouw (2018)

- Bij de kwantificering van het vervallen van het (deel)saneringsplan bij een BUS-melding, zijn de onjuiste aantallen blijven staan.
- De tarieven van de decentrale overheden zijn aangepast aan de actuele tarieven die worden gebruikt voor de financiële effectonderzoeken voor de Omgevingswet¹⁸. Daarnaast zijn de waarden uit eerdere onderzoeken gecorrigeerd voor inflatie¹⁹.

Het aangepaste tekstkader met de juiste cijfers is hieronder opgenomen.

Kwantificering financiële effecten

Dit tekstkader geeft een berekening van de effecten rond de meldingen voor grondverzet.

Minimale variant

In de variant met de minste positieve effecten zullen alle gemeenten ertoe overgaan om de huidige grenzen zoveel mogelijk te handhaven en daarmee blijven de huidige lasten bestaan. Daarnaast geldt dat voor grondverzet tussen de 25 m³ en de 50 m³ extra informatieplichten en meldingen nodig zijn. Omdat deze informatieplichten en meldingen op dit moment nog niet verplicht zijn, is het niet duidelijk om hoeveel meldingen dit extra zal gaan betreffen. Op basis van gegevens van Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) wordt ingeschat dat dit jaarlijks 3.000 tot 6.000 meldingen betreft.

- Voor initiatiefnemers: het opstellen en indienen van de melding kost gemiddeld 6 uur. Voor de 3.000 tot 6.000 extra meldingen geeft dit een toename van € 1.028.376 tot € 2.056.752 per jaar²⁰.
- Voor bevoegd gezag: Het afhandelen van een melding kost gemiddeld 4 uur. Er komen tussen de 3.000 en 6.000 meldingen bij. Dit geeft een toename van € 804.000 tot € 1.608.000 per jaar²¹.

Daarnaast geldt voor alle meldingen dat een nieuwe termijn geldt van 4 weken in plaats van de huidige 5 werkdagen. De inhoud van de melding wordt echter niet gewijzigd waardoor er geen direct effect is op de administratieve lasten. Wel is in het Aanvullingsbesluit bodem opgenomen dat 5 werkdagen voor de start van de werkzaamheden melding moet worden gedaan van eventuele aanvullende informatie. Inhoudelijk bevat deze extra melding geen aanvullende informatie, maar alleen de informatie die 4 weken voor de start nog niet bekend was en dus nog moest worden aangevuld. Voor de kosten voor de initiatiefnemer en het bevoegd gezag geeft dit extra kosten voor het respectievelijk verzenden en ontvangen van een aanvullende melding. Voor beide kosten de procedurele stappen circa een half uur maar wel voor alle 14.750 meldingen²² en de extra 3.000 tot 6.000 meldingen. Dit geeft de volgende extra kosten:

- Voor initiatiefnemers: een toename van € 507.029 tot € 592.724 per jaar²³.

¹⁸ De uurtarieven zijn gecorrigeerd met de factor 1,026 en gecorrigeerd voor btw (factor 100/121).

¹⁹ Dit betreft specifiek voor dit onderdeel een correctie met een factor 1,2174 voor waarden uit 2007 en 1,0582 voor waarden uit 2016.

²⁰ $3.000 \times 6 \text{ uur} \times € 57,13/\text{uur} = € 1.028.376$ tot $6.000 \times 6 \text{ uur} \times € 57,13/\text{uur} = € 2.056.752$

²¹ $3.000 \times 4 \text{ uur} \times € 67/\text{uur (schaal 10A)} = € 804.000$ tot $6.000 \times 4 \text{ uur} \times € 67/\text{uur (schaal 10A)} = € 1.608.000$

²² Landelijk Meldpunt Afvalstoffen, 2017

²³ $17.750 \times 0,5 \text{ uur} \times € 57,13/\text{uur} = € 507.029$ tot $20.750 \times 0,5 \text{ uur} \times € 57,13/\text{uur} = 592.724$

- Voor bevoegd gezag: een toename van € 594.625 tot € 695.125 per jaar²⁴.

Naast deze punten geldt ook dat het bevoegd gezag verschuift voor de BUS-meldingen. Nu zijn de provincies en de 30 Wbb-gemeenten bevoegd gezag. Dit worden de gemeenten. Eerder onderzoek²⁵ geeft een totaal van 990 BUS-meldingen per jaar waarvan 40% bij (de 30 Wbb) gemeenten en 60% bij provincies. Het afhandelen van een melding inclusief de BUS-melding kost gemiddeld 12 uur. Dit geeft het volgende effect:

- Provincies hebben een reductie van de bestuurlijke lasten van € 477.576 per jaar²⁶.
- Gemeenten hebben een toename van de bestuurlijke lasten van € 477.576 per jaar.

Maximale variant

In de maximale variant stellen gemeenten geen andere eisen en gelden de grenzen voor het Aanvullingsbesluit. De extra kosten die zijn berekend in de minimale variant zijn ook van toepassing in deze variant. Ook de verschuiving van het bevoegd gezag blijft in deze variant van toepassing. Daarnaast vervallen voor alle grondverzet, activiteit graven, boven de interventiewaarde de BUS-melding of (deel)saneringsplan.

Er is geen beeld van het totaal aantal BUS-meldingen onder de 25 m³. Zoals aangegeven geeft eerder onderzoek²⁷ een totaal van 990 BUS-meldingen per jaar aan. Het is niet precies vast te stellen hoeveel van deze meldingen minder dan 25 m³ betreft. Op basis van gegevens van meldingen grondverzet van het LMA uit 2017 schatten we dat voor BUS-meldingen circa 30% onder 25 m³ valt²⁸. Dit geeft de volgende reducties:

- Voor initiatiefnemers: het opstellen en indienen van de melding kost gemiddeld 6 uur plus € 1.460 voor de BUS-melding²⁹. Voor de vervallen 300 meldingen³⁰ geeft dit een reductie van € 540.954 per jaar³¹.
- Voor bevoegd gezag: Het afhandelen van een melding inclusief de BUS-melding kost gemiddeld 12 uur. Er vervallen circa 300 meldingen voor gemeenten. Dit geeft een reductie van € 241.200 per jaar voor gemeenten³².

Voor de overige 690 meldingen vervalt voor een deel wel de BUS-melding of (deel)saneringsplan. Dit betreft het deel van de meldingen voor grondverzet boven de 50 m³ dat wordt gedaan voor boven de interventiewaarde met een verontreiniging > 25 m³. Dit geeft de volgende reducties:

²⁴ $17.750 \times 0,5 \text{ uur} \times € 67/\text{uur (schaal 10A)} = € 594.625$ tot $20.750 \times 0,5 \text{ uur} \times € 67/\text{uur (schaal 10A)} = € 695.125$

²⁵ 'Administratieve en uitvoeringslasten herziening Wet bodembescherming', Sira consulting, 2011.

²⁶ $(990 \text{ meldingen} \times 60\%) \times 12 \text{ uur} \times € 67/\text{uur (schaal 10A)} = € 477.576$

²⁷ 'Administratieve en uitvoeringslasten herziening Wet bodembescherming', Sira consulting, 2011.

²⁸ In het overzicht van alle meldingen zijn diverse categorieën grond opgenomen die afkomstig zijn van saneringen en de omvang van de partij. Dit geeft exact beeld voor de BUS-meldingen maar wel een indicatie van de verhoudingen van de omvang.

²⁹ 'Nulmeting administratieve lasten bedrijven 2007', ministerie van EZ, 2008. De originele waarde van de externe kosten was bepaald op € 1.200. Deze is gecorrigeerd voor inflatie ($€ 1.200 \times 1,217$)

³⁰ $990 \text{ meldingen} \times 30\% = 297$. Vanwege de onzekerheid hanteren we de afgeronde waarde van 300.

³¹ $300 \times ((6 \text{ uur} \times € 57,13/\text{uur}) + 1.460,4) = € 540.954$

³² $300 \times 12 \text{ uur} \times € 67/\text{uur (schaal 10A)} = € 241.200$.

- Voor initiatiefnemers: het opstellen en indienen van het (deel)saneringsplan bij de BUS-melding kost € 1.460. Dit geeft een reductie van € 1.007.400 per jaar³³.
- Voor bevoegd gezag: Het beoordelen van het (deel)saneringsplan van een BUS-melding kost gemiddeld 8 uur. Dit geeft een reductie van € 369.840 per jaar per gemeenten³⁴.

Het vervallen van een deel van de meldingen zorgt ervoor dat overheden³⁵ minder zicht hebben op de kleinere, vervuilde grondstromen. Diverse kleine partijen grond kunnen in de voorgenomen situatie zonder melding worden uitgegraven en na samenvoeging worden aangeboden zonder dat duidelijk is wat de kwaliteit van die grond is. Om toch grip te houden op deze grondstromen geven gemeenten en waterschappen aan dat zij meer toezicht kunnen gaan houden op deze kleine graafwerkzaamheden of aangeboden partijen grond. Dit geeft extra kosten. De omvang van deze kosten zijn afhankelijk van de intensiteit van dit toezicht. De verwachtingen hierover lopen sterk uiteen. Zover nu is vast te stellen, stellen gemeenten indien zij extra toezicht gaan houden echter niet meer budget beschikbaar. De extra tijd die vrijkomt door minder meldingen te verwerken, zie hierboven, wordt ingezet om extra toezicht te houden. De bestuurlijke lasten blijven hierdoor naar verwachting gelijk.

Waar het gaat om extra toezicht op aangeboden partijen grond wordt aangenomen dat dit slechts in een beperkt aantal gevallen leidt tot extra kosten. Aangeboden partijen grond moeten namelijk al zijn voorzien van een certificaat zoals nu opgenomen in het Bouwstoffenbesluit.

Waarschijnlijke situatie

Op basis van het onderzoek lijken de meeste gemeenten ervoor te kiezen om aan te sluiten bij de grenzen van het Aanvullingsbesluit bodem en hier voor specifieke locaties van af te wijken als de bodemkwaliteit hierom vraagt. Wel geeft een deel aan dat zij inderdaad verwachten meer toezicht te gaan gebruiken waar er minder meldingen komen. Hiermee sluit de verwachte situatie het meest aan bij de maximale variant.

Effecten samengevat

In de onderstaande tabellen zijn effecten in tabelvorm samengevat.

Tabel 14. Samenvatting effecten

	Initiatiefnemers Administratieve lasten		Bevoegd gezag ³⁶ Bestuurlijke lasten	
	Minimaal	maximaal	minimaal	maximaal
Extra meldingen verzet tussen 25 m ³ en 50 m ³	€ 2.056.752	€ 1.028.376	€ 1.608.000	€ 804.000
Aanvullende informatieplicht	€ 592.745	€ 507.047	€ 695.125	€ 594.625

³³ 690 x € 1.460,4 = € 1.007.400

³⁴ 690 x 8 uur x € 67/uur (schaal 10A) = € 369.840.

³⁵ In dit geval het bevoegd gezag, maar ook overheden die grond toepassen zoals waterschappen doen bij hun werken.

³⁶ Betreft gemeenten met uitzondering van de rij: "Verschuiving bevoegd gezag (provincie)".

Verschuiving bevoegd gezag (provincie)	nvt	Nvt	- € 477.576	- € 477.576
Verschuiving bevoegd gezag (gemeenten)	nvt	Nvt	€ 477.576	€ 477.576
Vervallen BUS-meldingen (> 25 m ³)	- € 540.954	- € 540.954	- € 241.200	- € 241.200
Vervallen (deel)saneringsplan	- € 1.007.676	- € 1.007.676	- € 369.840	- € 369.840

De effecten voor initiatiefnemers zijn (conform het rapport 'Financiële effecten Aanvullingsbesluit Bodem' verdeeld over bedrijven (49%), gemeenten (34%), provincies (9%), waterschappen (3%) rijksoverheid (4%) en burgers (1%). In de onderstaande tabel geven we het resultaat voor deze opsplitsing weer.

Tabel 15. Samenvatting effecten

Initiatiefnemers						
	Bedrijven	Burgers	Gemeenten	Provincies	Waterschap	Rijk
<u>Extra meldingen verzet tussen 25 m³ en 50 m³</u>						
Minimale variant	€ 1.007.808	€ 20.568	€ 699.296	€ 185.108	€ 61.703	€ 82.270
Maximale variant	€ 503.904	€ 10.284	€ 349.648	€ 92.554	€ 30.852	€ 41.135
<u>Aanvullende informatieplicht</u>						
Minimale variant	€ 290.445	€ 5.927	€ 201.533	€ 53.347	€ 17.782	€ 23.710
Maximale variant	€ 248.453	€ 5.070	€ 172.396	€ 45.634	€ 15.211	€ 20.282
Vervallen BUS-meldingen (> 25 m ³)	- € 265.067	- € 5.410	- € 183.924	- € 48.686	- € 16.229	- € 21.638
Vervallen (deel)saneringsplan	- € 493.761	- € 10.077	- € 342.610	- € 90.691	- € 30.230	- € 40.307

Verschillen tussen oude en nieuwe berekening

De onderstaande tabellen weergeven het verschil tussen de oorspronkelijke berekeningen uit het rapport 'Financiële effecten Aanvullingsbesluit Bodem' en de aangepaste berekeningen.

Tabel 16. Verschil effecten oude en nieuwe berekening nieuwe verplichtingen

	Maximale variant			Minimale variant		
	Oorspronkelijk effect	Vershil	Nieuw effect	Oorspronkelijk effect	Vershil	Nieuw effect
Initiatiefnemers meldingen (AL)	€ 972.000	€ 56.376	€ 1.028.376	€ 1.944.000	€ 112.752	€ 2.056.752
Gemeenten beoordelen meldingen (BL)	€ 948.000	€ -144.000	€ 804.000	€ 1.896.000	€ -288.000	€ 1.608.000
Initiatiefnemers aanvullende informatie (AL)	€ 479.250	€ 27.797	€ 507.047	€ 560.250	€ 32.495	€ 592.745
Gemeenten beoordelen aanvullende informatie (BL)	€ 701.125	€ -106.500	€ 594.625	€ 819.625	€ -124.500	€ 695.125

Tabel 17. Verschil effecten oude en nieuwe berekening vervallen verplichtingen

	Oorspronkelijk effect	Vershil	Nieuw effect
Initiatiefnemers BUS meldingen (AL)	- € 12.192.000	€ 11.650.854	- € 541.146
Gemeenten beoordelen BUS meldingen (BL)	- € 7.584.000*	€ 7.342.800	- € 241.200
Initiatiefnemers (deel)saneringsplan (AL)	- € 2.040.000	€ 1.032.324	- € 1.007.676
Gemeenten beoordelen (deel)saneringsplan (BL)	- € 1.074.400*	€ 704.560	- € 369.840

* Inclusief de provincies die eerder nog hier waren opgenomen

3 Conclusie

In de onderstaande tabellen zijn de financiële effecten van de aanpassingen voor de verschillende doelgroepen samengevat. Het betreft hier alleen de niet eerder berekende effecten en de aanpassingen aan eerdere resultaten. Positieve bedragen betreffen een toename van lasten en negatieve bedragen betreffen een reductie van lasten.

Tabel 18. Samenvatting minimale financiële effecten burgers en bedrijven

	Burgers			Bedrijven		
	NK ³⁷	AL ³⁸	FK ³⁹	NK	AL	FK
Wijziging certificering bovengrondse dieseltank	-	-	-	€ -10.915.000	-	-
Correctie nadeelcompensatie waterschappen	-	€ -7.036	€ -305	-	€ -3.506	€ -70
Correctie vergunningen in gebruikname en meldingen brandveiligheid	-	-	-	-	-	-
Meldingen grondverzet (als initiatiefnemer) ⁴⁰		€ 128.284			€ 6.285.928	
Totaal	€ 0	€ 121.248	€ -305	€ -10.915.000	€ 6.282.422	€ -70

Tabel 19. Samenvatting maximale financiële effecten burgers en bedrijven

	Burgers			Bedrijven		
	NK	AL	FK	NK	AL	FK
Wijziging certificering bovengrondse dieseltank	-	-	-	€ -10.915.000	-	-
Correctie nadeelcompensatie waterschappen		€ -18.770	€ -806		€ -9.277	€ -205
Correctie vergunningen in gebruikname en meldingen brandveiligheid	-	-	-	-	-	-
Meldingen grondverzet (als initiatiefnemer)		€ 127.674			€ 6.256.002	
Totaal	€ 0	€ 108.904	€ -806	€ -10.915.000	€ 6.246.725	€ -205

³⁷ Inhoudelijke nalevingskosten

³⁸ Administratieve lasten

³⁹ Financiële kosten

⁴⁰ De effecten voor initiatiefnemers zijn (conform het rapport 'Financiële effecten Aanvullingsbesluit Bodem' verdeeld over bedrijven (49%), gemeenten (34%), provincies (9%), waterschappen (3%) rijksoverheid (4%) en burgers (1%).

Tabel 20. Samenvatting minimale financiële effecten overheden

	Gemeenten	Provincies	Waterschappen			Rijks- overheid
	BL ⁴¹	BL	BL	FK ⁴²	overig	BL
Wijziging certificering boven- grondse dieseltank	-	-	-	-	-	-
Correctie nadeelcompensatie waterschappen	-	-	€ -64.691	€ 375	€ -27.750	-
Correctie vergunningen in ge- bruikname en meldingen brandveiligheid	€ 1.461.600	-	-	-	-	-
Meldingen grondverzet	€ 7.634.860					
Meldingen grondverzet (als initiatiefnemer)	€ 4.361.665	€ 1.154.558	€ 384.853			€ 513.137
Totaal	€ 13.935.701	€ 676.982	€ 320.162	€ 375	€ -27.750	€ 513.137

Tabel 21. Samenvatting maximale financiële effecten overheden

	Gemeenten	Provincies	Waterschappen			Rijks- overheid
	BL	BL	BL	FK	overig	BL
Wijziging certificering bo- vengrondse dieseltank	-	-	-	-	-	-
Correctie nadeelcompensa- tie waterschappen	-	-	€ -172.316	€ 1.010	€ -37.365	-
Correctie vergunningen in gebruikname en meldingen brandveiligheid	€ 4.176.000	-	-	-	-	-
Meldingen grondverzet	€ 8.274.436	€ - 477.576				
Meldingen grondverzet (als initiatiefnemer)	€ 4.340.899	€ 1.149.062	€ 383.021			€ 510.694
Totaal	€ 16.791.335	€ 671.486	€ 210.705	€ 1.010	€ -37.365	€ 510.694

⁴¹ Bestuurlijke lasten⁴² Financiële kosten

Bijlagen bij rapportage:

Aanvullingsonderzoek financiële effecten Omgevingswet

I	Uitgangspunten	26
II	Toelichting gehanteerde tarieven decentrale overheden	28
III	Standaard kostenmodel	30
IV	Interviewprotocol	32
V	Lijst met gehanteerde afkortingen	33

I Uitgangspunten

Voor het uitvoeren van het onderzoek zijn enkele verschillende methodische en inhoudelijke uitgangspunten gehanteerd. In deze bijlage zijn deze uitgangspunten toegelicht.

Afbakening financiële effecten

In het onderzoek zijn de volgende effecten onderzocht:

- Regeldruk (administratieve lasten en nalevingskosten) en financiële kosten van bedrijven en burgers.⁴³
- De uitvoeringslasten en effecten op legesinkomsten voor medeoverheden (gemeenten, provincies en waterschappen) op basis van artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw) en het Rijk (ministeries en uitvoeringsorganisaties).⁴⁴

Bij het berekenen van regeldrukkosten en de uitvoeringslasten, wordt ervan uitgegaan dat de wet- en regelgeving in Nederland geheel wordt nageleefd door bedrijven, burgers, medeoverheden en het Rijk.

Voorkom overlap met andere lopende onderzoeken naar financiële effecten

Voor een aantal onderwerpen binnen de stelselherziening van het Omgevingsrecht wordt op dit moment al heronderzoek uitgevoerd. Om te voorkomen dat wij onnodig resultaten corrigeren (omdat deze elders worden gecorrigeerd), hebben wij samen met de opdrachtgever afgestemd voor welke resultaten het noodzakelijk is dat deze gecorrigeerd worden. Dit heeft tot gevolg dat de eenmalige effecten buiten de scope van dit onderzoek vallen.

100% naleving

In de onderzoeken wordt, in navolging van de methodiek voor het meten van regeldrukkosten, uitgegaan van "100% naleving" van de regelgeving. Dit betreft zowel de huidige regelgeving als ook de voorgenomen regelgeving. Hiermee wordt bedoeld dat bestuursorganen handelen conform de wettelijke voorschriften, dat de initiatiefnemers de voorschriften voor 100% nakomen, voor wat betreft de nalevingskosten, en dat toezicht houden en handhaven nodig blijft, voor wat betreft de bestuurslasten. Niet bedoeld wordt op de effecten van gedragsverandering die kunnen ontstaan ten gevolge van invoering van de Omgevingswet.

Gebruik recente uurtarieven voor het bepalen van de bestuurlijke lasten.

Voor de eerdere onderzoeken was afgesproken te werken met uurtarieven gebaseerd op de handleiding overheidstarieven 2015 voor de kosten van de rijksoverheid en de CAR-UWO salaristabel per april 2015 voor de kosten van de overige overheden. In dit onderzoek zijn de resultaten geactualiseerd met behulp van de CAR UWO salaristabel per oktober 2019 en de Handleiding Overheidstarieven 2019.

Voor de bestuurlijke lasten voor de rijksoverheid is de 'Handleiding Overheidstarieven 2019'⁴⁵ gehanteerd. Voor de bestuurlijke lasten van de overige overheden is de 'CAR-UWO salaristabel oktober 2019'⁴⁶ gehanteerd.

Beschrijving van de resultaten

⁴³ Voor dit onderzoek is uitgegaan van de versie van de bedrijfseffectentoets die op 13 februari 2018 is gepubliceerd.

⁴⁴ Voor artikel 2-onderzoeken is geen handleiding beschikbaar. In dit onderzoek is zoals gebruikelijk methodisch aangesloten op de 'Handleiding Meting regeldrukkosten'.

⁴⁵ <https://kennisopenbaarbestuur.nl/rapporten-publicaties/handleiding-overheidstarieven-2019/>

⁴⁶ https://car-uwu.nl/sites/default/files/bijlage_6_lbr_19_069.pdf

De resultaten worden voor elke individuele partij (Rijk, Provincies, Waterschappen, Gemeenten en initiatiefnemers) inzichtelijk gemaakt. Voor overheden worden de resultaten uitgesplitst tussen de overheid als bevoegd gezag en de overheid als initiatiefnemer.

Onbeantwoorde vragen worden expliciet gemaakt. De optelling van de resultaten geeft de verdeling naar de verschillende partijen en de verdeling van de verschillende effecten weer.

Aantallen en tarieven

In het onderzoek hanteren we het zogenoemde standaardkostenmodel zoals dat beschreven is in het Handboek meting regeldruk. In aanvulling daarop gaan we niet alleen uit van de aantallen en tarieven uit een basisjaar van de nulmeting van de regeldruk. Dat is wel de systematiek van regeldrukonderzoeken, maar in dit onderzoek is het ook gewenst inzicht te krijgen in effecten die gebaseerd zijn op zo actueel mogelijke aantallen en tarieven. Als basisjaar voor de actuele aantallen en tarieven nemen we in dit onderzoek 2019.

Overheidstarieven 2019

In het onderzoek uit 2015 en in de sindsdien uitgevoerde heronderzoeken is uitgegaan van de handleiding overheidstarieven 2015 voor de kosten die door de Rijksoverheid gemaakt worden en de CAR-UWO salaristabel per april 2015 voor de kosten voor de overige bestuurslagen. Ook hiervoor geldt dat deze gedateerd zijn. In de vertaalslag naar het integrale beeld worden deze kosten 'aangepast naar cijfers, gebaseerd op hetzelfde jaar als de actuele aantallen en tarieven, te weten 2019.

Alle deelonderzoeken exclusief btw

De kosten die zijn gebaseerd op basis van uurtarieven worden in alle deelonderzoeken exclusief btw berekend.

Interviews: validatie, interpretatie en aanvullende gegevensverzameling

Om de beschikbare gegevens te valideren, te interpreteren en waar nodig aanvullende gegevens te verzamelen, zijn negen interviews uitgevoerd met stakeholders. De verdeling daarvan is te zien in de onderstaande tabel en is afgestemd met de werkgroep.

Tabel 22. Verdeling van de interviews

Organisatie	Aantal interviews
<i>Overheden</i>	
Gemeenten en omgevingsdiensten	6
Vertegenwoordigers decentrale overheden (UvW)	1
<i>Bedrijfsleven</i>	
Landbouw	1
Automotive branche	1
Totaal	9

II Toelichting gehanteerde tarieven decentrale overheden

CAR-UWO salaristabel, overhead en toeslagen

De begeleidingscommissie heeft besloten om voor dit onderzoek de CAR-UWO salaristabel als uitgangspunt te hanteren voor de uurtarieven van decentrale overheden. Het College voor Arbeidszaken van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (CvA) maakt met de vakbonden Abvakabo FNV, CNV Publieke Zaak en de CMHF afspraken over de arbeidsvoorwaarden voor het gemeentelijk personeel. Deze afspraken worden vastgelegd in de CAR-UWO: de arbeidsvoorwaardenregeling voor de sector gemeenten.

In dit onderzoek is uitgegaan van de salaristabel volgens de nieuwe structuur van 1 oktober 2019. De salaristabel kent 18 schalen en 11 periodieken. Voor dit onderzoek zijn wij voor iedere schaal uitgegaan van het gemiddelde salaris op basis van alle periodieken. Dit gemiddelde betreft het salaris, gebaseerd op een 36-urige werkweek, dat een organisatie daadwerkelijk heeft uitgekeerd aan een medewerker. Om inzicht te krijgen in de feitelijke kosten voor de organisatie, moet dit salaris met de volgende posten vermeerderd worden:

- **Overhead.** In dit onderzoek is rekening gehouden met een overhead⁴⁷ van gemiddeld 31,4%.
- **Toeslagen.** In het onderzoek is gerekend met een toeslagpercentage van 50,4%, bestaande uit werkgeverspremies, pensioen, vakantiegeld en de eindejaarsuitkering.

De onderstaande tabel toont de berekening van de totale maandelijkse en jaarlijkse kosten van één fte voor de schalen 7 tot en met 14.

⁴⁷ 'Op basis van de Berenschot benchmark Gemeenten formatie en kosten.

Tabel IV-1. Overzicht opbouw salarissen overheid

Schaal	Gemiddeld bruto maand- salaris in €	Overhead (31,9%) in €	Toeslagen (50,4%) in €	Totale bruto maan- delijkse kosten ex btw in 2019	Totale jaarlijkse kosten in € in 2019
7	2.594	1.225	1.308	5.127	61.527
8	2.948	1.392	1.486	5.826	69.910
9	3.302	1.559	1.664	6.526	78.307
10	3.601	1.701	1.815	7.117	85.406
10A	3.937	1.859	1.984	7.780	93.358
11	4.240	2.002	2.137	8.379	100.548
11A	4.584	2.165	2.310	9.059	108.704
12	4.927	2.327	2.483	9.738	116.854
13	5.407	2.554	2.725	10.686	128.235
14	5.857	2.766	2.952	11.574	138.887

Direct productieve uren (DPU)

Het uurtarief kan op basis van de totale maandelijkse kosten worden bepaald door het uurtarief te delen door het aantal uren dat een medewerker daadwerkelijk inzetbaar is.

Op basis van de 'Berenschot benchmark Gemeenten formatie en kosten' gaan we ervan uit dat het aantal direct productieve uren gemiddeld 1.400 uren (DPU's) bedraagt. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de kosten per schaal tarief, per uur.

Tabel IV-2. Overzicht opbouw salarissen overheid.

Schaal	Totale jaarlijkse kosten in € in 2019	Uurtarief ex btw in €	Uurtarief incl btw in €	Vershil gebruikt uurtarief (in 2016 uurtarief incl. btw en in 2019 uurtarief incl. btw) ten opzichte van uitgangspunten (2016) ⁴⁸
7	61.527	44	53	-15,4%
8	69.910	50	60	-15,3%
9	78.307	56	68	-15,2%
10	85.406	61	74	-15,3%
10A	93.358	67	81	-15,2%
11	100.548	72	87	-15,3%
11A	108.704	78	94	-15,2%
12	116.854	83	101	-16,2%
13	128.235	92	111	-14,8%
14	138.887	99	120	-15,4%

⁴⁸ In de voorgaande onderzoeken was de salaristabel CAR-UWO april 2015, gecorrigeerd voor inflatie (2016) de basis voor de uurtarieven.

III Standaard kostenmodel

De financiële effecten van regelgeving voor bedrijven worden berekend met behulp van een landelijke methodiek die is vastgelegd in het Handboek meting regeldruk van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). In dit onderzoek worden alleen uitvoeringslasten onderzocht voor (decentrale) overheden en ondernemingen. Omdat er geen officiële methodiek beschikbaar is voor uitvoeringslasten, wordt in de praktijk doorgaans methodisch aangesloten bij het Handboek meting regeldruk.

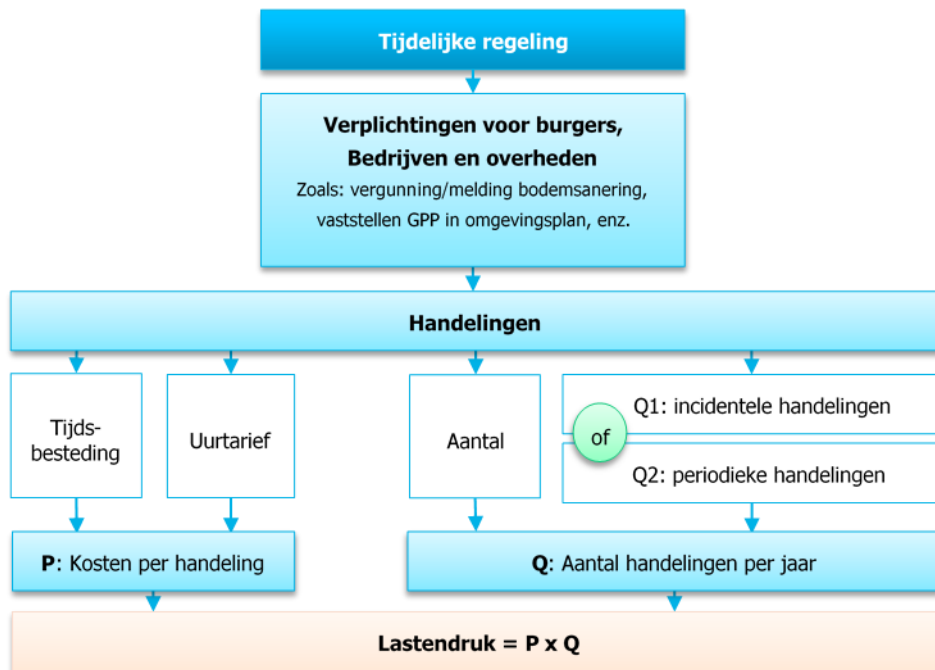
Het standaard kostenmodel (SKM)

Voor het berekenen van de uitvoeringslasten wordt gebruik gemaakt van het Standaard kostenmodel (SKM). Het SKM berekent de uitvoeringslasten door de kosten van het één keer uitvoeren van een handeling (P) te vermenigvuldigen met het totale aantal handelingen (Q).

Uurtarieven

De methodiek schrijft voor om in het SKM te rekenen met standaard uurtarieven. Voor overheden kent het Handboek geen overzicht van uurtarieven. Wij hanteren voor de tarieven van de Rijksoverheid de 'Handleiding overheidstarieven' die jaarlijks wordt uitgegeven door het ministerie van Financiën. In de tekst van het rapport en het SKM is steeds aangegeven welke uurtarieven zijn gebruikt.

Figuur 1. Het berekenen van uitvoeringslasten met het SKM.

Statistische representativiteit

Metingen van financiële effecten op basis van het handboek zijn niet altijd statistisch verantwoord. Zij dienen een beeld te geven van de orde van grootte van de kosten die door regelgeving worden veroorzaakt en met name duidelijk te maken welke handelingen en verplichtingen de voornaamste oorzaak zijn van deze regeldruk.

Initiële en structurele uitvoeringslasten

Bij het berekenen van de financiële effecten maakt het handboek onderscheid tussen:

- Eenmalige financiële effecten. Dit zijn lasten die voortkomen uit de verplichtingen die eenmalig moeten worden uitgevoerd bij introductie van nieuwe regels of wijziging van bestaande regels. Het betreft bijvoorbeeld opleidingskosten en de tijd en kosten voor het inrichten van nieuwe digitale systemen of het aanpassen van bestaande.
- Structurele financiële effecten. Deze lasten komen voort uit verplichtingen die regulier worden uitgevoerd. Het betreft bijvoorbeeld de tijd en kosten voor het aanvragen van vergunningen.

Transparantie en herleidbaarheid

Transparantie en herleidbaarheid van onderzoeksgegevens zijn van groot belang om de kwaliteit van de onderzoeksresultaten te borgen. In het SKM wordt daarom de herkomst van alle gebruikte gegevens zorgvuldig en transparant gedocumenteerd. Alle berekeningen zijn daarmee te allen tijde herleidbaar tot de individuele gegevensbronnen.

IV Interviewprotocol

De werkwijze bij het voorbereiden, uitvoeren en terugkoppelen van de interviews is vastgelegd in een interviewprotocol. De onderstaande tabel geeft inzicht in de onderdelen waaruit onze standaard werkwijze bestaat.

Tabel 23. Protocol voor het uitvoeren van verkennende en diepte-interviews.

Nr.	Werkwijze
1.	Een gesprekspartner wordt telefonisch benaderd om een afspraak in te plannen. Mocht de gesprekspartner dit verlangen, dan wordt een schriftelijke toelichting op het onderzoek toegestuurd voordat de afspraak wordt gepland.
2.	Een gesprekspartner ontvangt tenminste vijf werkdagen van tevoren een schriftelijke bevestiging van het interview. Als de gesprekspartner hiermee instemt, kan de periode tussen de uitnodiging en het interview korter zijn.
3.	Met of vlak na de schriftelijke bevestiging wordt een toelichting op het onderzoek toegestuurd aan de gesprekspartner. Deze toelichting bevat een overzicht van de onderwerpen die aan de orde komen en een vragenlijst.
4.	In de uitnodiging wordt een indicatie gegeven van de verwachte duur van het interview. Van deze indicatie kan, als dat nodig is, tijdens het interview worden afgeweken.
5.	In de uitnodiging worden de namen en functies genoemd van de personen die bij het interview aanwezig zijn. Als van deze samenstelling wordt afgeweken, wordt dit aan het begin van het interview gemeld.
6.	Voorafgaand aan het interview wordt het vertrouwelijkheidsbeginsel toegelicht. Er wordt aangegeven wie toegang krijgt tot de verkregen informatie en op welke wijze de informatie wordt gebruikt.
7.	Voorafgaand aan het interview wordt aangegeven dat men altijd, ook op een later moment, vragen kan stellen. Hiertoe wordt een visitekaartje overhandigd met contactgegevens.
8.	Interviews vinden in beslotenheid plaats. De interviews zijn semigestructureerd: de toelichting en de vragenlijst vormen de leidraad voor het interview. Er is tijdens het gesprek ruimte om van de onderwerpen af te wijken.
9.	Van elk interview wordt een verslag opgesteld, met daarin: <ul style="list-style-type: none">▪ het tijdstip en de locatie van het interview;▪ de namen van de aanwezigen en hun hoedanigheid, voor zover van belang;▪ een beknopte weergave van wat is gezegd en wat verder is voorgevallen;▪ een verwijzing naar overgelegde documenten, die aan het verslag worden gehecht;▪ een expliciete vermelding of, en zo ja wanneer, sprake is van een citaat.
10.	Het verslag van een interview wordt binnen vijf werkdagen na het interview ter accordering voorgelegd aan de gesprekspartner. De gesprekspartner kan binnen tien werkdagen nadat hij het verslag heeft ontvangen wijzigingen doorgeven aan Sira Consulting.
11.	Als alle gesprekspartners daarmee instemmen, worden wijzigingen verwerkt in het definitieve gespreksverslag. Als er geen overeenstemming is over een wijziging, dan worden de verschillende standpunten toegelicht in het verslag.
12.	Sira Consulting gaat vertrouwelijk om met informatie die niet nadrukkelijk openbaar is. De anonimiteit van geïnterviewden wordt beschermd, tenzij uitdrukkelijk toestemming is gegeven om gegevens openbaar te maken.

V Lijst met gehanteerde afkortingen

Afkorting	Betekenis
AL	Administratieve lasten
AMvB	Algemene Maatregelen van Bestuur. Hiermee worden de vier Algemene Maatregelen van Bestuur waarin de praktische uitwerking van de Omgevingswet staat.
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
BL	Bestuurlijke lasten
BU	Besluit uniforme saneringen
BZK	Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
FK	Financiële kosten.
IPO	Interprovinciaal Overleg- van en voor provincies
LMA	Landelijk Meldpunt Afvalstoffen
NK	Nalevingskosten
UVW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Wbb	Wet bodembescherming